

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . K 20.—
 za pol leta 13.—
 za četrt 6-50
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . 29.—
 za ostalo inozemstvo . 35.—

== V upravnistvu: ==
 Za celo leto naprej . K 22-40
 za pol leta 11-20
 za četrt 5-60
 za en mesec 1-90
 Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEK

== Inserati: ==
 Enostolpna petivrstna (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat 13 v
 za trikrat 10 v
 za več ko trikrat 9 v

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

== Izhaja: ==
 vsak dan, izvenoma nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravnistvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Upravnika telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Zadružništvo naprej!

Iz Pliberka, 16. maja.

Velepomemben shod so imeli koroški Slovenci binškošni ponedeljek v prijaznem Pliberku na prostornem dvorišču »Narodnega doma«, ki je bilo malone napolnjeno poslušavcev, vrlih kmetov iz bližnje in daljše okolice. Zastopani so župani iz vse okolice. Shod je sklicala Zadružna zveza ljubljanska.

Gosp. ravnatelj Iv. Traven otvoril zborovanje s prisrčnim pozdravom in razloži na kratko namen zborovanja. Za predsednika se izvoli g. župan Fr. Kogelnik na Tolstem Vrhu.

Prvi govori msgr. Val. Podgorc o vprašanju: »V čem moramo Korošci v gospodarskem oziru najbolj napredovati«. Govori o pomenu zadrug z oziranjem na živinorejo, sadjerejo, prodajo raznih pridelkov, skupen nakup. Posamezne točke osvetljuje z zgledi od raznih krajev Koroške, ki kažejo, kako potrebno je, da se v ljudstvu razširja zadružni duh, ker je le potem mogoče skupno delo za narodov blagor. Navdušeno pozivlja k združenju kmetov v krščansko-narodnem duhu. (Živahno odobranje.)

Gosp. ravnatelj Iv. Traven govori »o zadružništvu s posebnim oziranjem na rajfajznove posojilnice in živinorejske zadrug«. Podlaga delu, kakor ga je začrtal v svojem govoru g. Podgorc, so posojilnice, ki se naj ustanove vsaj v vsaki večji fari. Govornik na podlagi zgodovine kaže na razvitek zadrug, ki so kmetu opora zoper razne oderuhe. Z živimi zgledi iz Dalmacije osvetljuje to. Posojilnice so dalje v skupno pomoč kmetov v denarnem oziru, da si z lasnimi močmi pomagajo v gospodarstvu in to z malimi stroški. Posojilnice imajo pa tudi namen ljudstvo napeljevati k varčevanju. Posebno važnost imajo te posojilnice še za Korošce, da si osvoobodijo svoje slovensko zemljo, tembolj ko vedno hujše piha ostra nemška sapa zoper nas! In ti zavodi vplivajo tudi na pravo socialno življenje, da se namreč v pravi edinstvi in ljubezni združujemo in organiziramo. Dalje: pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal! Ne država, ne vlada nam ne bo sama pomagala, sami moramo začeti! Iz denarnih zadrug se bodo razvile še druge, zlasti živinorejske. Na-

vdušeno pozivlja govornik k pravemu združnemu delu. (Živahni »živio«-klici.)

Naš bližnji rojak g. živinorejski inštruktor Krištof govori o živinoreji, ki je prevažna za kmetijstvo. Najprej odpravimo težkoče, kar pa je mogoče le po zadružni poti, ker skušnja kaže, da le če se kmetje prav zanimajo za živinorejo in se združijo, bode ta potrebna panoga kmetijstva bolj napredovala. Daje praktične nasvete za živinorejce glede krmljenja, snažnosti, gnojenja pašnikov in kaže, kako koristno dajejo živinorejske zadrug glede nakupa, prodaje, čiste pasme, izreje telet itd. Govor so poslušalci z zanimanjem poslušali.

Državni in deželni poslanec gosp. Grafenauer, živahno pozdravljen, pove najprej, zakaj pride ravno na današnji gospodarski shod in potem vzame v klešče najprej nemškonalno večino deželne zbornice koroškega, ki jo biča s prav živim sarkazmom. Na podlagi suhih številk označuje gospodarstvo nemških nacionalcev in kaže zlasti na naše tužno šolsko vprašanje. Podrobno razpravlja o gospodarstvu nemških nacionalcev v deželni zboru, katero gospodarstvo je bistveno v tem, da so deželne doklade povišali od 65 do 75 odstotkov itd. Nauk iz tega: Na nas je, da si izboljšamo položaj, a to je le mogoče potom združenja, kakor dični govornik dokazuje iz skušnje. — Dobro osmešuje nemške nacionalce glede njih nastopov radi napisov na železniških vozovih, posojila celovškega mesta, v katerem se odlikuje pl. Metnic itd. Govori tudi o novem dež. kulturnem svetu in kaže, kako goljufivo ravnavo nasprotniki tudi v tem. Nakratko govori še o novem občinskem voivnem redu. — Na kratko govori g. poslanec še o državnem zboru in razmerah v njem, zlasti o združenju Jugoslovanov, slovanski obstrukcijskih pogodbah s tujimi državami. — Konečno govornik pozivlja k združenju zlasti zoper prekupe, da bo kmet samostojen. — Razpravlja zelo dobro tudi še o uradniškem vprašanju in zahteva, da dobimo uradnike, ki nas bodo razumeli. (Dolgotrajno ploskanje.)

Z velikim zanimanjem so mnogoštevilni poslušalci sledili govorom. Med posameznimi govori so dobro sviral g. tamburaši društva »Gorotan« iz Šmihela. Shod bo obrodil gotovo lepe uspehe.

po 90 ur na leto. Ker ji je bil glavni smoter le ponavljanje ljudsko-šolskih predmetov, ni rodila nobenih uspehov in ni zadovoljiva niti starišem, niti učencev, niti učiteljev. Stariši so le neradi in prisiljeni pošiljali otroke v šolo, učenci so se v njej dolgočasili in učiteljstvu je bila veliko breme. Treba je bilo korenite preustrojitve na popolnoma drugi podlagi. Učni smoter je bilo treba poglobiti in razširiti na vse strani, da je postal pouk zanimiv, privlačen in da je na ta način čim mogočnejše vplival na odgojo in duševni razvoj mladine v letih, ko je ista najbolj izpostavljena raznim pogubnim vplivom. Naposled se je ves pouk prilagodil resničnim potrebam kmečkega prebivalstva.

Reorganizacija se je izvršila pred petimi leti in dosedajni uspehi so tako očitni, da ni nikakega dvoma, da smo na pravi poti; tu nimamo opraviti s kakimi poizkusi, ampak pred seboj imamo popolnoma dozorelo in na vse strani dovršeno nalogo.

Izvečine vse hessensko učiteljstvo je pohajalo tečaje v Giessenu in danes z veseljem in uspešno vrši svojo dolžnost v selskih nadaljevalnih šolah.

Namen letošnjega tečaja pa ni samo ta, da bi se udeleženci usposobili za pouk v nadaljevalni šoli, ampak ministrstvo stavi višje zahteve. Ono

Ministrstvo za javna dela.

Dunaj, 14. maja.

Proračunski odsek je v zadnjih treh sejah razpravljal o proračunu ministrstva za javna dela. Izdatki za leto 1910 se proračunavajo na 92.139.360 K, dohodki na 29.012.170 K. Vseh podrobnosti ne bodem navajal. Zanimati pa utegnejo nekatere številke.

Za obrtne namene je v proračunu 18.807.430 K, in sicer: za državno-obrtni pospeševalni urad 705.640, za razna orodja, posojila in podpore obrtnim zadrugam 560.000, za podpore obrtno-pospeševalnim zavodom 200.000, v prospeh obrtnega kredita 240.000 K, za razne obrtne namene 174.000 K, za državne obrtne šole 12.238.840 itd. Iz teh podatkov je razvidno, da država vsako leto več stori za male obrtnike in rokodelce. Podpore pa se dele le obrtnim zadrugam, ne pa posameznim obrtnikom.

Za ceste je letos v proračunu 26.393.120 K, za vodne zgradbe 12.090.730 K, za idrijski rudnik dohodki pa na 2.984.600 K, torej prebiso izdatki preračunjeni na 2.350.490, tek na 634.110 K.

V razpravi je doslej govorilo že nad 20 odsekovih članov. Poslanec Zitnik je izjavil: Mnogi predgovorniki so že omenjali, da je v posameznih deželah premalo državnih tehnikov. Posledica je ta, da se razna nujna tehniška dela zavlačujejo od leta do leta. Pomnožiti se torej mora tehniško osebje pri posameznih deželnih vladah. Čemu pa je toliko uradnikov v posameznih ministrstvih! Uradi se morajo decentralizovati. Odveč se mi zdi, da mora vsak najmanjši tehniški načrt biti predložen ministrstvu v odobrenje. Ta birokratizem zavlačuje dela in zvišuje stroške. Tako n. pr. je ministrstvo za javna dela že leta 1908 vrnilo načrt za zgradbo ceste od Postojne do Podkrajja kranjski deželni vladi z naročilom, da ga popravi. To se ni še zgodilo, ker deželna vlada nima dovolj tehnikov. Isto velja o preiskavanju in odvajanju podzemskih voda. Vsakoletne povodnji delajo mnoge škode, izsuševalna dela pa počivajo. Sicer spadajo uravnave vod v področje poljedeljskega ministrstva, vendar tukaj navajam velike škode, ki jih redno vsako leto povzročajo vipavski potoki in Kamniška Bistrica. Leta in leta se govori in piše o uravnava teh hudournikov, vršile so se že premmnoge komisije, storilo pa se ni še nič v obrambo rodovitne zemlje. Vse urad-

no poslovanje do zadnje instance je prepočasno.

Za delavska stanovanja v Idriji je letos v proračunu 10.000 K. Vlada naj bi izdatneje podpirala in pospeševala gradnje zdravih delavskih stanovanj tudi v Ljubljani in sploh pri vseh državnih podjetjih.

Pletarstvo se jako počasi razvija v naši kranjski deželi. Ne preiskujem, kdo je temu kriv, navajam le dejstvo.

Ministrstvo naj čimpreje imenuje voditelja obrtno-pospeševalnega urada v Ljubljani in dovoli primereno podporo za mednarodni jamski muzej v Postojni.

V ministrstvu za javna dela je poseben oddelek za obrtni kredit. Ta naprava je nujno potrebna. Posamezni gospodje predavajo po raznih krajih o potrebi čenega kredita za male obrtnike. To je vse lepo, toda glavne stvari ni, denarja po ceni. V proračunu je za obrtni kredit 240.000 K. Ta vsota je premala za eno samo manjšo kronovino. Vlada priporoča obrtne kreditne zadrug in zahteva deleže od članov po 300 do 400 K. Ti deleži so za male obrtnike po deželi previsoki in zato kreditna organizacija ne bode napredovala. Čenen kredit pa je za obrtnike nujno potreben, sicer delajo le za obresti od dolgov. Vlada naj skrbi, da morda avstro-ogrška banka solidnim kreditnim zadrugam daje posojilo proti nižjim obrestim ali pa naj se osnuje osrednja zadružna banka.

Propadanje.

»Historisch - politische Blätter«, znano znanstveno glasilo »Görresove družbe«, prinašajo v letošnjem 6. zvezku razpravo o »grozečih prikaznih« sedanjega časa, ki ga označuje pisec za čas, poln velikih nevarnosti. Kljub vsemu zunanemu sijaju, kljub napredku znanstva in tehnike se nahajamo v dobi hitro napredujočega propada. Družbo pa omamljajo iluzije na veliko blestečo bodočnost, vdaja se zemeljskim užitek, a na sebi že nosi številna znamenja propada in razpada.

Da je temu res tako, ne kriče morda le kakšni fanatični katoliški duhovniki in moralisti, marveč o tem so čisto odkrito pisali, oziroma še pišejo tudi mnogi uvidni in pošteni protestanti in moderni znanstveniki, tako n. pr. John Ruskin, R. W. Emerson, H. Stewart Chamberlain, F. W. Foerster,

LISTEK.

Pisma iz Giessena.

II.

Giessen, 15. maja 1910.

Udeleženci giessenskega tečaja smo se predstavili 2. maja ob 10. uri dopoldne ravnatelju kmetijskega zavoda, vseučiliščnemu profesorja dr. P. Gisevius-u (potomec stare poljske rodovine Gizevički). Po oficijelnem pozdravu je v daljšem govoru razložil namen tečaja in želje avstrijskega naučnega ministrstva. Ono hoče, da vsak udeleženec v teku dveh mesecev natančno prouči metodiko selskih nadaljevalnih šol s popolnoma kmetijskim značajem. Povdarjal je, da bo treba precej duševnega napora, ako hočemo v kratko odmerjenem času obdelati obširno tvarino in seznaniti se s tozadeno bogato literaturo. Nato nam je podal v glavnih potezah zgodovino nadaljevalnih šol v vojvodini Hessenski.

Tukajšnja nadaljevalna šola je obligatorična. Ustanovila se je pred kakimi 30 leti in je bila do najnovejšega časa nekako ponavljanje ljudske šole. Pouk se vrši v šestih zimskih mesecih, tri leta, in sicer od 14. do 17. leta

hoče tem potom preskrbeti vsaki narodnosti učitelja, ki bi v prihodnje prirejal take tečaje doma v svoji domovini, da bi se sčasoma vse učiteljstvo vsposobilo za ta pouk. V tečaju se bode oziralo samo na pouk v kmetijstvu ali pravzaprav kmetijskem prirodoznanstvu. Tvarino iz drugih predmetov (jezik in računstvo) si bo učiteljstvo samo lahko izbralo in prilagodilo stališču nadaljevalne šole.

Po tem vsestranskem pojasnilu nam je ravnatelj naznanil dnevni red v tečaju in naposled razkazal prostore v kmetijskem zavodu, kakor: dvorane za predavanje, kemijske laboratorije, razne zbirke, knjižnico, kmetijsko preizkuševališče itd.

Ob pol 12. dopoldne smo se predstavili provincijalnemu ravnatelju (deželni predsednik) in šolskemu svetniku (deželni šolski nadzornik). Oba sta bila silno prijazna in zlasti šolski svetnik je zatrjeval, da nam je v vsakem oziru na uslugo pri proučevanju ljudskih in nadaljevalnih šol.

Dne 3. maja, popoldne ob 3. uri je bila slovesna otvoritev tečaja ob navzočnosti provincijalnega ravnatelja in šolskega svetnika. Po kratkih formalnostih in nagovorih sta se oba vladna zastopnika poslovila in takoj nato je dr. Gisevius pričel s svojim predavanjem. Ista se vrše popolnoma po aka-

demiškem načinu. Določeni so za to trije popoldnevi po tri ure. Ves drugi čas je namenjen praktičnemu vežbanju v kemiškem laboratoriju.

Vsi udeleženci tečaja smo se vpisali kot slušatelji na vseučilišče, da tako izrabimo proste ure v izpopolnjevanje znanja v tej ali oni stroki.

Tekom tečaja bomo priredili pod vodstvom ravnatelja več skupnih poučnih izletov v bližnjo in daljno okolico, n. pr. na kmetijske zavode v Oppenheim, Geisenheim, Rudesheim i. dr. ob Renu. Od 2. do 7. junija pa si bomo ogledali kmetijsko razstavo v Hamburgu.

Obenem z nadaljevalno šolo bomo proučili tudi tukajšnje ljudsko šolstvo, ki je takisto na jako visoki stopinji.

Ker se pouk na nadaljevalnih šolah vrši samo po zimi, uprizarili bodo na nekaterih bližnjih selskih šolah enodnevni praktični tečaj, da bomo imeli priliko videti in slišati kako izvajajo pouk na teh šolah.

Ravnatelj dr. Gisevius je tu jako priznana kapaciteta. Po njegovem odločnem nastopu in posebnem načinu predavanja se mu na prvi pogled pozna, da je velik učenjak in posebno v poljedelstvu strokovnjak prve vrste.

M. Humek.

Werner Sombart, Rudolf Eucken, Friedrich Paulsen i. dr.

Glavni znak današnje dobe je odpad od Boga, sovraštvo do vsega, kar nanj veže in spominja, sovraštvo zlasti do vsega, kar je katoliškega. Nikdar sicer Cerkev ni bila brez boja, a sovražni roji nikdar še niso bili tako številni, tako gosto nameščeni po vsem svetu, še nikoli tako drzni. Vse zle moči so si podale roko, da raztrgajo zadnje vezi med Bogom in človeštvom, da iztrgajo Boga iz slehernega srca.

Klasičen zgled za to delo peklenjskih moči nam je Francija; od velike krvave revolucije sem usiha v francoskem ljudstvu vrelc vere in udanosti do Cerkve. Danes oficijelna Francija ne pozna več nobenega Boga, šola je lajzirana, krščanski nauk izključen, Bog iz učnih knjig pregnan, učiteljstvo po velikem delu socialistično in anarhistično. Z vsi mogočo lisičjo pretkanostjo se izkuša izpodrežati zadnje žile od države ločene Cerkve. Od tu se izžarja protikrščanstvo na vse strani sveta, kar se je najbolj neprikrito pokazalo v slučaju Ferrer. Tedanji dogodki so res morali tudi slepemu odpreti oči.

Z besedo in dejanjem, zlasti pa potom tiska se je zadnje čase toliko in tako dosledno delalo proti krščanstvu, da je odpadlo ne le mnogo trhljih vej od verskega drevesa, marveč da se je strup razpasel tudi med dobrimi katoličani in je bilo zato nujno potrebno, da je Pij X. iznova jasno in določno obmejil versko polje.

Kaj pa so človeštvu priborili ateisti, svobodomislici, kakšni so sadovi njih prizadevanj? Moralna propast, npravna gniloba, pomanjkanje vsakega pravnega čuta — to so značilni, na globoko in široko segajoči pojavi sedanjega časa, kar priznavajo tudi uvidni nasprotniki krščanstva. Tomaž Carlyle piše: »Hinvščina in brezbožstvo, v družbi s požrešno pošastjo sli, ošabno hodijo po zemlji okrog in jo imenujejo svojo lastnino.«

Najžalostnejša prikazen sedanjega časa je zastrupljanje mladine z nenravnostjo. Znani klic francoskela škofa: »Mi nimamo nikakih otrok več!«, dobiva veljavo vedno bolj tudi po drugih deželah. Izgled je uničujoč. Izkvarjeni mladosti sledi degenerirana starost, ves rod je zanič, vsa moč zlomljena, vsak ideal izgubljen. Potem stojimo na začetku konca. Proti temu ne pomagajo nobena seksualna razjasnjenja, nobena moderna pedagogika, tu more pomagati edino le vrnitev h krščanskim vzgojnim načelom in h krščanski samozataji.

Potem govori pisatelj o strašno razširjeni kugi tajnih grehov nenravnosti med nemško mladino, ki dušno in telesno uničuje neštete mlade eksistence in ki proti nji dvigajo svoj svareč glas moralisti, zdravniki in pedagogi.

Nič boljše nego z mladino ne stoji z zakonom; nemoralnost se je tudi tu že globoko zajedla — tudi tostran francoskih mej. . . . Porodi so vedno redkejši, zato pa naraščajo zakonske ločitve. Zločinsko umetno omejevanje porodov se čezdalje bolj širi, čemur se ni čuditi, če pogledamo v ineratne dele časnikov in izvemo, da posamezni časopisi zaslužijo samo na takih inse-ratih na leto do 30.000 mark!

Svet se je osamosvojil od jerobstva krščanstva — zato pa pozna le še prestopke proti lepemu vedenju, proti etiketi in proti kazenskim paragrafom. Morale ne pozna več, tako so se mu zmedli elementarni pojmi.

Najnižjo stopnjo moralne dekadence označuje obožavanje nagote, ki se je pod lažljivo firmo umetnosti in lepote zanesla in razrasla na vse strani in si pridobila trdna tla tudi nasproti vsem oblastem. V Berlinu in drugod so se pred očmi ministrstva vršili takozvani »Schönheitsabende«, ki so jih posečali in se zanje vnmali umetniki, vseučilišni profesorji, protestantski duhovniki itd. Da, ta nesramni kult nagote se je propagiral celo v družinah, med nedoraslimi in še nedolžnimi otroci — kakor da bi spolni nagon že sam po sebi ne bil dovolj silen in nevaren za mladino!

Kako veliko vlogo igra sodobna književnost v razširjanju nenravnosti, te prepriča pogled v liste, ki leže vsiljivo na razpolago po kavarnah, restavrantih in drugih javnih lokalih, pogled v izložbe knjigarn. Človek se more res vprašati, ali živimo še v krščanskem veku, med krščanskim ljudstvom, v krščanski državi.

Kakor pa propada morala, tako propada v družbi tudi pravni čut, kar je čisto naravno, kajti — tako pravi A. M. Weiss O. Pr. — »javna nravnost je neoporečno vir splošnega smisla za pravico.«

Pravo in zakoni so bili še malokdaj tako razviti in zaviti, pravno čustvo-vanje in pravni smisel pa še malokdaj tako omrtvel, kakor danes, in to pri masi in v »višjih« stanovih. Naša visokocivilizirana in v mnogočem tako občutljiva družba brez vsakega razburjenja gleda in poslušaja, kako sodišča oproščujejo kolonialne morilce, kako se narodom (poznanski Poljaki, Südmarka!) ropa materin jezik in domača posest, kako se jih zatira, kako se krši božje, zgodovinsko in naravno pravo združevanja, kako svetovno oduševstvo magnetično in koncentrično vleče nase ljudsko premoženje.

Kaj se dogaja na sodiščih, kakšne razsodbe prihajajo na dan, kako vpliva to na ljudstvo?

Najusodnejše pa se občuti propad pravnega čuta v gospodarskem življenju, kjer vlada sistem, ki mora končno dovesti do tega, da bo par milijarderjev razpolagalo z vsemi gmotnimi sredstvi vsi drugi pa bodo berači, razdedinjeni.

Pa še en značilen pojav opažamo v današnji moderni protikrščanski dobi: pomanjkanje značajev. »Slabotnost značajev in breznačajnost, to je pravzaprav bolezen našega časa,« pravi škof dr. Keppler. Malo je krepkih značajev, ker ni močnih volj in teh ni, ker ni stroge vesti, ker ni žive vere. Dokaz za to nam poleg drugega nudijo številni samoumori, rastoča gonja za užitek in zabavo, splošna nervoznost in nepokoj, slepo beganje za junaki dneva itd.

Z vsem tem v zvezi je nadaljno žalostno dejstvo, da v družbi vedno bolj gine čustvenost. »Tako smo postali trezni, da od notranje mrzlobe skoro ginemo. Bogati smo po znanju, a berači po čustvenosti,« piše Naumann. V družbi gine pravo, čisto veselje, ljudstvo pozablja na svoje lepe pesmi, ki so mu bile preje neločljiv ljub tovariš in prijatelj. Nikjer ni več smisla za naravo in njene lepote, vse je umetno, mrzlo, neveselo. Nevrastenija narašča in blaznic ni mogoče sproti do-zidati . . .

To so sadovi, ki zore pod solncem moderne, protikrščanske kulture — vsepovsod. Slovenski narod je, hvala Bogu, ob tej splošni dekadenci ohranil toliko zdrave moči, da se je še o pravem času zavedel nevarnosti in se otre-sel liberalne mōre, zlasti na političnem polju. Naša mladina je po veliki večini ubežala iz močvirja in se zbrala na trdna, neomajna verska tla, kjer hoče neumorno in brez počitka delati na svoji in splošni notranji vzgoji. Dolžnost pa kliče na stražo in delo vse značajne, plemenite Slovence, da združimo svoje moči v delu za naš etični preporod na trdnem katoliškem temelju.

Nasprotniki.

† **Schulverein** je te Binkošti slavil v Gradcu 30letnico svojega obstanka in obenem srečno dovršitev Roseggerjevega sklada. Schulverein ima 1800 podružnic in 140.000 članov, je torej skoroda največje društvo v Avstriji. Vseh trideset let svojega obstanka je izdal 15 milijonov K, zdaj ima vsako leto povprečno 1 milijon K dohodkov, in je tako dosegel češko Šolsko Matico, ki je imela dozdaj večje letne dohodke. Roseggerjev sklad se je nabral v 10. mesecih — cela dva milijona K — nabira se pa dalje. Ker so prvo vsoto spravili skupaj večinoma srednji sloji, pritiskajo zdaj na imovitejše, tako da je pričakovati, da prihodnja dva milijona naberejo prav v kratkem. To bo ogromen kapital, kojega obresti bodo zastostovale za pomembno delo. Schulverein se bo zdaj s še večjo silo vrgel na Štajersko in Koroško; na Koroškem ima namen Nemcem prijazen del prebivalstva še bolj prikleniti nase s primerno uredbo utrakvističnih šol. — Slovenci, oklenite se »Slovenske Straže«, da zavarujemo naše obmejne brate! Samo šole zidati, to je komaj ena četrtina vsega dela, saj stariši v mnogih obmejnih krajih tudi tam, kjer so slovenske šole, otroke pošiljajo rajši v nemško. Od kod to? Ker ljudstvo ni zadosti izobraženo in organizirano ter gospodarsko trdno. Čuti, da je za življenjski boj nespodobno, če se Nemcem ne prilagodi. Zato treba ljudstvo organizirati, prepreči obmejne kraje z društvi, s hranilnicami, skrbeti za njegov naraščaj, ko doraste šoli in je največja nevarnost, da se ponemči. Zato Slovenci — oklenimo se vsi »Slovenske Straže«, ki ima namen slovensko obmejno ljudstvo okrepiti gmotno, kulturno in versko, de se bo moglo uspešno ustaviti germanizacijo.

† **Liberalna morala.** Naša odkritja o Kotnikovi zapuščini so v slovenski javnosti napravila velik vtis, še večji vtis pa je napravilo glasilo liberalne

koterije, »Slovenski Narod«, ki naših izvajanj ni mogel ovreči, pač pa se v kratki notici zavzema za — Lenarčiča! Drugače tudi ne more biti, zakaj narodnost je liberalcem deveta briga, lastni žepi pa so njihovi bogovi, pred katerimi se klanja tudi list »Intelligence«. Vrhtega pa je bil »Slovenski Narod« tudi zelo nepreviden, ali pa je dotično notico spisal popolnoma nerutiniran žurnališki začelnik, zakaj zapisal je, da koliko znaša Kotnikova zapuščina za Ciril Metodovo družbo, tega danes nobeden niti približno ne vé! Tako! Ali ni bil »Narod« tisti, ki je dan po Kotnikovi smrti zabobnal na ves glas, da je veliki vrhniški rodoljub za družbo volil 500.000 kron? In to je šlo z velikansko reklamo po vseh liberalnih listih! Pol milijona, so upili neprestano in se ginjeno objemali. Zdaj pa kar naenkrat nobeden **niti približno** ne vé, koliko je Kotnik šolski družbi zapustil! Morebiti je družbi samo en krajcar volil, kaj? — Mi na podlagi popolnoma avtentičnih informacij zopet pribijemo, da Lenarčič namerava Kotnikovo oporoko docela izpodbiti, tako da bi družba niti krajcarja ne dobila, če pa se mu to ne posreči, bo družbi naložil toliko bremen in toliko odbil, da bo dobila komaj pičlo polovico tega, kar ji je Kotnik namenil. Velerodoljubni »Slovenski Narod« pa izkuša že zdaj javnost na to pripravljati, češ, saj itak niti danes še nobeden ne vé, koliko Kotnikova zapuščina znaša! Pred par meseci so za vinar natančno vedeli, da znaša pol milijona, danes pa prav nič ne vedo! Liberalci so od prvoga do zadnjega vsi enaki, in če bi družba tudi samo 2 kroni od Kotnikove zapuščine dobila, bodo to mirno požrli! Saj vas poznamo.

+ **1.338.270 kron** je izdal »Schulverein« samo za Spodnji Štajer. Mariborska in celjska okolica sta že čisto prepreženi s pomembvalnimi šolami.

+ **Protestantovska propaganda** v Spodnjem Štajerju zopet močno narašča. Zdi se, da se odpadi množijo. Treba bi bilo od katoliške strani **posebne organizacije** zoper to, pa kaj, ko so katoliški Nemci v južnih alpskih deželah tako malo delavni!

+ **Nemško srednješolsko društvo za Kranjsko in Primorsko** je na svojem shodu 8. t. m. v Ljubljani sklenilo od merodajnih oblasti zahtevati, da se ustanove štipendije za nemške učiteljske učitelje, ki bodo napravili izpit iz slovenščine in italijanščine. — Namen je vzgojiti številnejši nemški učiteljski naraščaj na Kranjskem in Primorskem.

+ **Narodnost liberalnih učiteljev.** »Učiteljski Tovariš« se v svoji 16. številki repenči, da »kakor je sploh vsa slovenska javnost zoper obstrukcijo klerikalnih poslancev v štajerskem deželnem zboru, tako tudi učiteljstvo, zakaj nadaljevanje in podpiranje obstrukcije bi pomenjalo pospeševanje enostranskih klerikalnih interesov, in za učiteljstvo bi to pomenilo pljuvati v lastno skledo. Slovensko učiteljstvo zahteva, da štajerski deželni zbor zopet dela!« — To je zelo značilno za narodno zavednost liberalnih učiteljev. Oni bi radi, da se Slovenci brezpogojno udajo nemškemu nasilstvu samo zato, ker jim je prva skrb, da jim deželni zbor zopet zviša plače! Res idealizem brez primere!

„Slovenska Straža.“

O »Slovenski Straži« piše »Naš Dom«, glasilo štajerske mladine, takole: »Ravnokar se je v Ljubljani ustanovilo društvo »Slovenska Straža«, ki bo svoje delovanje raztegnilo na vse slovenske pokrajine v naši državni polovici. Kaj pa hoče to društvo? Na Slovenskem imamo mnogo krajev, ki se imenujejo Straže. To spominja na starodavne čase, ko so Turki in drugi sovražniki napadali naše kraje. Takrat so morali biti ljudje vedno pripravljeni na sovražni napad. Na visokih gričih so morali imeti vedno pripravljene kupe suhljadi in slame. Če se je sovražnik prikazal v deželi, so jih hitro zažgali; podnevu slamo in dračje, da je gosti dim naznanil nevarnost, ponoči pa suha drva, da je svetel plamen daleč okoli opozoril ljudi na sovražnika. Od griča do griča je ogenj naznanjal, da je domovina v nevarnosti. Turški časi so sicer minuli, a prišel je drug sovražnik, v marsikaterem oziru še hujši kakor Turki. Nemci in nemškutarji so napravili lopovski načrt: Slovence zatreti! Vzeti nam hočejo: zaklad sv. vere in naše kraje poluteraniti, oziroma razkristjaniti, zatreti hočejo naš jezik, naše kraje ponemčiti in nemštvo razširiti do Jadranskega morja, pregnati hočejo z domače grude Slovence, naj gredo s trebuhom za kruhom po svetu. To je naravnost lopovsko. Ptica brani svoje gnezdo in svoje

mladiče proti jastrebom in mi bi naj ne branili svojih najdražjih svetinj? Kakor ob turških časih, naj vzplamtijo kresovi po naših hribih in dolinah, ti kresovi naj bodo naša srca in naša društva, ki si naj takoj napravijo obrambne odseke, kakor je že bilo lani sklenjeno na velikem občnem zboru krščansko-socialne zveze v Ljubljani. Središče vsega obrambnega dela pa bo novo društvo »Slovenska Straža«. — Mladenci in mladenke! Koliko ste do-slej po nepotrebnem znosili denarja nemčurkim trgovcem in krčmarjem. Pritrgajte si znanprej nekaj pri pitju, tobaku, gizdavi obleki in darujte na oltar ljubljani domovini! Voditeljem naših društev priporočamo, da prirejajo predavanja o nevarnosti, ki nam preti, o važnosti naše obrambe, o vražjih naklepih nadutega nemštva.«

Ustanovno zborovanje deželnega živinorejskega sveta.

Ljubljana, 17. maja 1910.

Danes ob 9. dopoldne se je otvorilo v deželnozborni dvorani ustanovno zborovanje živinorejskega sveta ob zelo častni udeležbi kranjskih živinorejcev. Posvetovanje tvori deželni glavlar dvorni svetnik pl. Šuklje, ki naglašava v svojem otvoritvenem govoru, da ima kranjska živinoreja veliko polje in velik delokrog. Imamo morsko obrežje, Opatijo. Najvažnejšo nalogo si je naložila dežela: povzdigniti živinorejo. Kar se bo danes povedalo, na to se bo tudi deželni odbor oziral. Pozdravi vladnega zastopnika vladnega svetnika pl. Laschana.

Razdelitev dežele v živinorejska ozemlja.

Deželni mlekarški in živinorejski nadzornik Legvart izvaja:

Cela kranjska dežela se razdeli v tri popolnoma ločena živinorejska ozemlja: I. Gorenjsko ozemlje. II. Notranjsko ozemlje. III. Dolenjsko ozemlje. — I. Gorenjsko ozemlje obsega vsi Gorenjsko, pričenši pri Zagorju ob štajerski meji. Meja tega ozemlja gre ob levi strani Save do Tacna, ob šentviški občinski meji do Osredka in ob meji celega škofjeloškega in idrijskega sodnega okraja, tako da ta dva okraja spadata še k prvemu ozemlju. V tem ozemlju redi se le pingavsko, oziroma beljansko plemo in se smejo licencirati in rabiti za plemo le biki omenjene pasme. — II. Notranjsko ozemlje obsega večji del Notranjske, pričenši pri izlivu Ljubljanice do Podpeči, od Podpeči ob meji celega vrhniškega sodnega okraja, izvzemši občino Rakitna in vas pokrajšče, potem ob meji cerkniškega sodnega okraja do Rakeka, nadalje ob meji okrajnega glavarstva Postojna in ob meji sodnih okrajev Idrija in Škofja Loka. V tem ozemlju se sme rediti le simendolsko plemo in se biki le tega plemena licencirajo ter smejo rabiti za plemo. — III. Dolenjsko ozemlje, h kateremu spada vsa Dolenjska, pričenši na štajerski meji pri Zagorju, obsega česo desno ozemlje ob Savi in Ljubljani do Podpeči, Rakitno, cerkniški sodni okraj, izvzemši Rakek, sploh vse, kar ne spada k drugemu ali prvemu ozemlju. V tem ozemlju se sme rediti le govedo sivega in rujavega alpskega plemena »Bos taurus lougifrons alpestris«, muricodolske, muropolske, montafonske, algajske in rujave švidske in se smejo licencirati le biki te pasme.

V razpravi naglašava ravnatelj Pirc, da se ne sklada s stališčem, da bi kako plemo ne ugajalo. Na Gorenjskem se morajo popraviti štiridesetletni grehi glede na prekrizevanje s ptujo pasmo. Pred vsem naj bi se vse pasme, ki pridejo v poštev, prav natančno obravnava. Poslanec Jaklič se zavzema, naj bi se za Dolenjsko vpeljal sivo ali rjavo plemo. Naj bi bilo za Dolenjsko tudi v prihodnje dovoljeno, da se sme uvajati simendolsko plemo. Povše iz Mokronoga se zavzema za poročevalčeve predloge. Plemenov imamo že več kot preveč. Grof Barbo se zavzema za to, da se plemena razdele. Sam je 24 let gojil pingavsko plemo, a je izprevidel, da ni šlo in zato je bil prisiljen, da je razpustil hlev. Apelira na dobrepoljsko zadrugo, naj opusti simendolsko plemo. Hrvaški kmetje so bili začetkom zelo zadovoljni s simendolsko pasmo, a zdaj so hrvaški kmetje tako hudi na to plemo, da so obljubili pobiti simendolske bičke, če jih zopet pripeljejo. (Veselost.) Posledica vednega križanja je, da imamo na Dolenjskem popolnoma izkvarjeno plemo. Poslanec Demšar izjavlja, da so Gorenjci zadovoljni s pingavsko pasmo. Samo meje naj se natančno določijo. Turk se pridružuje Demšarju, samo meje naj se »gvišno« določijo. Poslanec Piber naglašava, da se mora takozvano bobinjsko plemo izboljšati. Stare male krave so bile zelo mlečne.

S takozvanim »izboljšanjem« plemena so se vtrdile kosti, a mlečnost se je zmanjšala. Kar je dobro, naj se zbere in ohrani. Iz Bohinja gre vse polno živine. Kupci imajo najrajši mlečno živino. Poslanec Drobnič izjavi glede na logaško okrajno glavarstvo, da se je priprical na neki komisiji, ko so licencirali plemenske bika, da so bili le slabi plemenjaki. Vzrok je, ker gospodarji prodajajo plemenjake, ko so najboljši in najkrepkejši, češ, da so pretežki in preveč požro. Podpore naj bi se dajale takim gospodarjem, ki imajo lepe plemenjake. Glede na sivo pasmo sodi, naj bi se izključila, ker so nekateri naši domači sivi plemenjaki veliko lepši, kakor na tujem kupljeni. Nakupovali naj bi plemenjake res taki strokovnjaki, ki znajo, kateri plemenjak je res sposoben, kateri ne.

Debate se udeležijo ravnatelj Pirc, grof Barbo in dr. Lampe, ki povdarja, da se gre predvsem za enotno postopanje po raznih krajih Kdor posluša »velike strokovnjake, se mu kar zmeša. Strokovnjaki tudi ne bodo nikdar edini. (Veselo.) Rešiti se pa mora praktično vprašanje, da deželni odbor in Kmetijska družba znata, katerega bika naj postavimo v kak kraj. Drugo vprašanje je postopanje Kmetijske družbe. Zgodi se dostikrat, da pošlje deželni odbor enega, Kmetijska družba pa bika drugačnega plemena. Določijo naj se, kako pleme naj se pošilja v posamezne kraje. Naša želja je, da se doseže načrt, s katerim bomo vsi zadovoljni. Za bodočnost moramo imeti zemljevid, da bomo lahko rekli in znali: Sem to in to živino! (Živahno odobravanje). Po dr. Lampetu govore Rohrman, poslanec Dimnik, ki naglašajo, da je za ljubljansko okolico najugodnejša simodolska pasma. Paulin, ki se spominja med drugim tudi izboljšanja konjereje. Sklada se z razdelitvijo pasem po poročevalčevih predlogih. Poslanec Dular naglašajo, da se gre predvsem za to, kakšno lastnost da ima živina. Prosi, naj se gleda na to, da dobe dolenske občine primerno število plemenskih bikov. Ratej se zavzema za to, da se izboljša domača pasma. Okrajni posameznih plemen naj bodo veliki. Glede naj se predvsem na izboljšanje pogojev za živinorejo. Ko govori še končno Legvart, se prestopi k drugi točki dnevnega reda.

Izprememba postave o povzdigi govedoreje.

Poročevalec J. Legvart poroča o načelih, po katerih naj se izpremeni dosedanja postava glede govedoreje:

1. V vsakem plemenskem ozemlju naj se licencujejo le biki one pasme, ki so za dotično ozemlje določene. 2. Omogoči naj se licencovanje bikov, ki še niso docela eno in pol leta stari. Taki biki naj se licencujejo pod pogojem, da jih je začetni spuščati z onim časom, ki ga določi naprej licencovalna komisija. 3. Število potrebnih bikov v posameznih občinah naj se določi naslednje: V onih planinskih krajih, kjer se vrši plemenitev le nekaj mesecev v letu, mora priti na enega bika k večjemu 80, v onih krajih, kjer se plemenitev vrši celo leto, pa k večjemu 150 plemenskih krav in telic. 4. V onih občinah, ki morajo imeti po več bikov plemenjakov, naj bodo, če le mogoče, vsi biki v oskrbi na enem posestvu. Kadar pa to ni mogoče, določi naj se vsakemu biku rajon. Tam, kjer obstoje živinorejske zadruge, naj prepuste občine nabavo in oskrbo potrebnih bikov tem zadrugam. V ta namen naj občine zadrugam dovolijo letne prispevke. 5. Občine odnosno živinorejske zadruge naj bika oddajajo v rejo le dobrim živinorejcem, ki imajo svetel, zračen in snažen hlev, poseben za spuščanje določene, ograjen in zaprt prostor in tekališče za bika. Biko-rejec naj se zaveže, bika pravilno in dobro krmiti in oskrbovati, spuščati na pašo ali vsaj vpregati za lahko vožnjo. 6. Vsak občinski odbor naj izvoli poseben živinorejski odsek, ki naj skrbi v prvi vrsti za nabavo bikov in napredek živinoreje v občini sploh ter nadzoruje pravilno oskrbo obč. bikov. 7. Junčevino naj določa povsod licencovalna komisija za vsako leto naprej. 8. Država in dežela naj plemenske bika dajeta po nižjih cenah v kraje, kjer obstoje živinorejske zadruge, le zadrugam. 9. Za vso deželo naj se določijo tri licencovalne komisije, razdeljene po plemenskih ozemljih. Sestoji naj vsaka iz petih članov, to je iz dveh zvedenih živinorejcev, enega živinorejskega veščaka deželnega odbora, enega državnega živinorejca in enega zastopnika okrajnega glavarstva. Prva dva imenuje deželni odbor, določijo jima tudi namestnika. Saj eden od obeh naj bo doma iz dotičnega plemenskega ozemlja. Načelnika si komisija izvoli izmed svojih članov. Licencovanje od hleva do hleva naj se odpravi. Licencuje naj

se samo v naravnih središčih vsakega sodnega okraja. Sposobnost bikovo naj presoja komisija po vrednostnih enotah, katerih vsota naj se tudi zabeleži na dopustnem listu. V slučaju, da kdo kupi bika po dovršenem licencovanju izven dežele, pošlje naj deželni odbor na njegovo prošnjo in na njegove stroške dva člana komisije bika presojati. Od države ali dežele nakupljeni biki naj bodo do prihodnjega pregledovanja licencovanja prosti. Potne stroške članom licencovalne komisije povrne država in dežela, in sicer vsaka svojim odposlancem. 10. Določijo naj se denarne globe za one občinske odbore, ki ne bi izpolnili po govedorejskem zakonu jim dane dolžnosti. Določijo naj se kazni tudi za posestnika, ki bi svojo kravo ali telico spuščal k nelicencovanemu biku. Tudi naj se ustanovi redovna kazen proti onim, ki bi se survo vedli napram licencovalni komisiji. Sploh naj se kazenska določila postre. 11. Državnim in deželnim živinorejskim organom, orožništvu in županstvom naj se naloži, da pazijo, da se določila govedorejskega zakona natančno izpolnjujejo.

Ravnatelj Pirc želi, naj bi se s to postavo še pečal poseben odsek. Komerčni svetnik poslanec Povše naglašajo potrebo, da se o postavi obširnejše razpravlja. Ugovarja, naj bi se licencovalo samo v naravnih središčih vsakega sodnega okraja. Tudi komisije so prevelike. Zadostovali bi trije člani. Licencovanje naj se vrši po mnogih krajih. Turk želi, naj bi se licencovalo od hleva do hleva. (Pirc: Tist pa ne!) Grof Barbo želi, naj bi se dala deželnemu odboru navodila o nameravani izpremembi postave. Naglašajo potrebo, da je bik ne samo v hlevu, marveč tudi na prostem. Zavzema se za velike komisije, češ, da se o malih večkrat misli, da niso nepristranske. Deželni odbornik dr. Lampe: Načrt je sestavljen na željo zastopnikov živinorejskih zadrug. Gre se nam za to, da zvemo zdaj mnenje vsaj o najvažnejših točkah, ki so v načrtu. Zlasti želi, naj bi se praktični živinorejci izjavili o 2, 3, 4, 7. Ne zdi se mu praktično, da bi bile za celo deželo le tri komisije. Preveliko breme bi bilo za kmeta licencovanje od hleva do hleva. Izvedel bi tudi rad mnenje o kaznih. Vsako presitno, policijsko postopanje naj bi se izključilo. Živinorejca s kaznimi siliti pač ne kaže.

Poslanec Piber želi, naj bi se bolj uredilo licencovanje. Ravnatelj Pirc naglašajo, da je zakon iz leta 1902 dober, a izpolnjeval se ni. Ako bi se bil izvrševal, bila bi naša živinoreja na drugem stališču, kakor je. Peča se z vsemi nasvetovanimi izpremembami. Naglašajo potrebo, da je naša dežela agrarna in zakaj bi tudi obrtniki ne plačevali za bika. V komisiji ni potreba političnih uradnikov. Priti se mora do tega, da se vsi zakoniti biki odpravijo. Razprave se še udeležijo Rohrman, ki se zavzema za to, da pride na vsakih sto plemenskih krav in telic najmanj po en bika plemenjak, kakor to določa § 2. obstoječe postave. Odobrava točko 6. Skriči naj se število članov komisiji na tri. Licencira naj se po pripravni krajih. Župnik Pristov naglašajo, da v neki vasi bi zadostoval en bika, dejansko so pa tam trije biki, kar je preveč. Poslanec Piber opozarja na potrebo, da se gleda na to, da bodo imeli tudi planinski kraji svoje bika. (Dalje.)

JEZIKOVNI NAČRT.

Praga, 17. maja. »Narodni Listy« objavljajo besedilo dr. Bugattijevega jezikovnega načrta, ki se je vpsal vsem strankam. V § 1. navaja po deželah običajne jezike. Drži se načela status quo in navaja na Nižnjem Avstrijskem nemščino, v Dalmaciji pa tudi italijanščino. V § 2. se določa, naj deželna postavodaja določijo, kateri jezik naj se smatra po posameznih sodnih okrajih za navaden občevalni jezik. Deželni zastop sklepa z ozirom na izjave deželnega odbora, politične oblasti in višjega deželnega sodišča. Če soglašajo v določitvi jezika vse oblasti, se mora deželno zastopstvo držati izjav, če pa mnenja ne soglašajo, odločajo dež. zastopi. Po § 3. se v svrhu ureditve jezikovnih razmer na novo oddele občine, okrajna glavarstva in sodna okrožja. § 4. obvezuje deželne oblasti in njih organe, da se poslužujejo jezika, ki je v dotični deželi oziroma okraju veljaven v smislu § 2. § 5. nalaga istim oblastinjam, da se vse vloge, ki prihajajo v deželnem jeziku, stvarno obravnava; ako jezik ni navaden v okraju, se ima preskrbeti prevod. § 6.: V osebnem občevanju in pri sestavi zapisnikov ima redno veljati jezik, ki se ga poslužuje stranka. Paragrafi 7. do 11. ne vsebujejo nič novega; § 12. določa, da ima tudi v notranjem uradovanju redno veljati jezik, ki se ga

poslužuje stranka, razven če se znanje istega od dotične oblasti ne more zahtevati. § 13. obvezuje državne oblasti, da se poslužujejo onega jezika, o katerem domnevajo, da je v rabi pri uradu, s katerim imajo opravka. Ako urad ne zna dotičnega jezika, se lahko posluži svojega v okraju rabnega ali nemškega jezika. Po § 14. se more jezik za notranje, javnost ne zadevajoče uradovanje, določiti po osrednji oblasti potom naredbi. § 15. določa, da imajo prednost pri nastavljanju oni prosilci za uradna mesta, ki so zmožni deželnih jezikov; v slučaju potrebe se nastavi tudi le enega jezika zmožnega prosilca, a le začasno in proti obvezi, da se v gotovem času priuči še ostalim deželnim jezikom oziroma dotičnemu okrajnemu jeziku. Po § 17. morejo dosednji tozadevni predpisi v posameznih deželah, ako ne nasprotujejo pravilom predstoječega zakona, do izdaje novih ostati v veljavi. § 18. določa, da deželni zakoni, sklenjeni na podlagi predstoječega zakona, ne smejo biti v nasprotju z njegovimi določbami.

„Ljubljana“ na jugu.

Nekoliko predrzna je bila misel neumornega našega odbora slovenskega glasbenega društva »Ljubljana«, prirediti na tri dni proračunjen izlet preko Reke, Trsata, Benetk, Trsta z večinoma potovanja nevajenimi članicami in člani. Zanašajoč se pa na doslej pokazano železno voljo pevki in pevcev, je šel odbor na delo in ko smo danes zjutraj videli na južnem kolodvoru srečen povratek naše pevske čete, ko smo videli zadovoljne, vesele, sveže obraze, ko smo čuli toliko laskavih opazk od plačujočih gostov o vzornem obnašanju in lepem redu med vsemi sopotujočimi, tedaj smo z radostjo beležili, da se je »Ljubljana« sijajno posrečil prvi poizkus, svojo četo voditi tudi v širni svet, širiti ji obzorje. Velika je bila naloga 120 pevkam in pevcem prirediti tri dni trajajoč brezplačen izlet z vsemi vožnjami in preskrbo, pa uspeh je pokazal, da je bila to zdrava misel in vsak, kdor je sopotoval, je le želel, da se resno vzame v roke prireditel vsakoletnih takih daljših izletov.

Z največjo pozornostjo so spremljali naš izlet posebno na Reko naši nasprotniki, ki vrše »pošteno narodno delo« okoli »Slovenskega Naroda«. Hvaležni smo za to pozornost »Slovenskemu Narodu«, ker se je s tem zopet sam razkrinkal in je pokazal Hrvatom na Reki in na Sušaku, s kakimi nizkimi sredstvi se bori proti našim somišljenikom tudi takrat, kadar nastopajo v ime kulture in bi povsod drugod tudi največji politični nasprotnik že s skupnega narodnega naprednega stališča tak trud moral le odobravati. »Slovenski Narod« pa je izkušal intrigirati na Reki in Sušaku, ker je priobčil pred izletom to-le v uredništvu skovano brzojavko:

Vprašanje radi koncerta »Ljubljane« na Sušaku.

Reka, 10. maja. V soboto je naznanilo pevsko društvo »Ljubljana« svoj prihod semkaj. Hrvatski reški demokratiški klub je povabil k sprejemu poleg drugih društev tudi »Srbsko cerkveno društvo« in češko obec, naglašajoč, da je »Ljubljana« docela narodno društvo. Ker bi radi vedeli, kateri stranki pripada omenjeno društvo in ker bi neradi delali štafazo društvu, pripadajočemu klerikalni stranki, ki je odobraval Rauchov nasilni režim in preganjanje Srbov na Hrvatskem, prosimo, da bi nam dali tozadevna pojasnila. — Član »Srbskega cerkvenega pevškega društva«. (Pevsko društvo »Ljubljana« je nekaj let sem v klerikalnih rokah in je bojno društvo proti »Glasbeni Matici«. Ne moremo Vam niti odsvetovati, niti priporočati, da se udeležite sprejema, ker nočemo, da bi se nam očitalo, da splotkarimo. Opomba uredništva.)

Reški Hrvatje in Slovenci seve niso naseli tej »švindel-brzojavki« in podlim lažem, da bi mi kedaj odobraval Rauchove nasilnosti in bilo je »Srbsko crkv. pjev. društvo na Rieci«, ki je podalo na to naslednjo krepko

Izjava.

Ljubljanski »Slovenski Narod« od 10. ov. mj. donosi članak, kao odgovor na tobožnji upit člana »Srb. crkv. pjev. društva« na Rieci. Društvo se je odazvalo pozivu »Hrvatskog riečkog demokratskog kluba« za doček braće Slovenaca kao pjevačke družine — bez obzira na partajske stvari gostiju. S toga odbija tu mistifikaciju i moli članove, da u što većem broju prisustvuju koncertu. — Predsjedništvo.

Reka in Sušak sta sijajno pokazala, da so in morajo biti med nami

Jugoslovanl skupne točke, na katerih je mogoče vsem strujam pojaviti se skupno kot narod, kot narod manifestirati za skupno narodno idejo, za skupno borbo proti neprijatelju. In tembolj je morda po nastopu »Slovenskega Naroda« marsikdo, ki nas doslej ni razumel, pričel pojmovati vzroka naše borbe proti izrastkom tiste struje, ki se zbira okoli »Slovenskega Naroda« in ki nikdar in nikoli ne ume zatajiti svojega separatizma, svoje intriganške nravi, kateri je v boju proti bratu dobro vsako sredstvo. Zato je le narodno dobro, ako smo v boju za iztrebljenje takih nezdravih izrastkov. Hvaležni smo vsem bratom na Reki in Sušaku, ki so tako zanosno pokazali, kako ljubi smo jim kot Slovenci, ki so s svojim sprejemom in svojo gostoljubnostjo pokazali, da v narodnem boju tudi hočejo spoštovati zastopnike tiste največje slovenske stranke, ki je na svojih sestankih vedno povdarjala vzajemnost s Hrvatji in ki svoja zborovanja odvarja z vsem nam skupno »Liepo našo domovino«. Bratje Hrvatje bodo v nas dobili vedno odkrite sobojevnike, katere je vzgoja učila verovati v narodove ideale, zanje delati in se žrtvovati. Zato smo jim hvaležni, da so se ob sprejemu »Ljubljanec« postavili na tisto skupno točko, katera mora vsem, ki res ljubijo narod, biti sveta.

V soboto zjutraj je oddrdral naš posebni vlak proti Notranjski. Veselo petje je odmevalo iz vozov. Na posameznih postajah so nas pozdravljali somišljeniki. V Št. Petru je bil skupni obed. Javno zahvalo zasluži gospod restavratore Andrej, ki je podal izborni kosilo z občudovanja vredno točnostjo. Bilo je od vseh strani čuti splošno priznanje in hvalo! Tu smo pregledali družbo, ki je spremljala pevke in pevce »Ljubljanec« na jug. Bili so v družbi trije poslanci, gg. prof. Jarc, dr. Pegan in Perharc s svojo soprogo, podpredsednik kranjske trgovske in obrtne zbornice g. Kregar, velepodjetnik Lončarič z rodbino, župana Dimnik in Zupančič, kateheta Oswald in Ažman, župnik Trpin, ravnatelj Prosenec, mnogo uradnikov, posestnikov, učiteljev, učiteljic, obrtnikov. Videlo se je, kako upliva taka odlična družba na ves zbor.

Prišel je izletnike na kolodvor pozdravit tudi č. g. kurat Abram. Pevski zbor »Ljubljanec« je iz Št. Petra poslal zahvalno brzojavko g. drž. in dež. poslancu Povšetu, ki se je mnogo trudil, da je bil izlet omogočen ter je brzojavno pozdravil ustanovni shod novega slovenskega katoliškega narodnega društva »Dan« v Pragi.

Na Reki smo z zanosnimi čutili izstopili. Odlični predsednik pevškega društva »Jadranske vile« g. Milan Blažević, je stal na kolodvoru z zastopniki vseh reških in suških hrvaških društev, prišel je že sem pozdravit Slovence zastopnik sušaške hrvaške občine g. Ante vitez Bačić. Zahvalil se je na pozdravih predsednik »Ljubljanec« dr. Pegan. Policija je odredila, da morajo izletniki na poti skozi Reko odstraniti vse znake, kar smo seve brez škode za naša narodna čutila storili. Naši narodni nasprotniki so se pripravljali na demonstracije, organizirali so družbo mladih fantov, oborožili jih s palicami, a dostojen odločen nastop slovenskih gostov jim je vzel ves pogum. Deputacije so spremljale slovenske goste v sijajne prostore elitne reške »Hrvatske narodne čitalnice« na reškem korzu. Tu so bili Slovenci sprejeti z nepopisno ljubeznivostjo. Vsaka slovenska dama je dobila prekrasen šopek s svilenim trakom, odlične hrvaške dame iz najboljših hrvaških rodbin na čelu jim soproga veletržca g. Turkoviča in baronica Zmajčičeva, so v družbi elegantnih gospodičen osebno stregle gostom s kavo, likerji, slaščicami, sladoledom, cigarami. To je bila tako srčna in bogata gostoljubnost, da ne vemo kedaj se ji bomo mogli Slovenci oddolžiti. Vsi gostje so bili presenečeni, vzhiceni. Ko z globoko hvaležnostjo beležimo ta sprejem v »Hrvatski narodni čitalnici« na Reki, smo prepričani, da nihče udeležencev hvaležnosti svoje ne bo izbral iz svojega srca. Tako izredno odlikovanje je bilo v počastjenje vsemu našemu narodu in zato tembolj pomembno — nepozabljivo.

V teh sijajnih prostorih je pozdravil goste z navdušenim govorom predsednik »Čitalnice« g. veletržec Turkovič, povdarjajoč, da pozdravlja pevke in pevce »Ljubljanec« in druge goste kot brate iste krvi in iste borbe, ki s pesmijo delajo tisto, kar je rekel slovenski pesnik: Čujte gore in bregovi, da sinovi slave smo! Zahvalil se mu je predsednik »Ljubljanec« dr. Pegan: Prihajamo ubogi, a z dobrim slovenskim srcem. Prišli smo pozdravit zemljo hrvaško, polno stoletnega trpljenja, a prepričani, da pride tudi zanjo dan njenega in našega vstajenja. Želimo s

koncertom na korist hrvaške ideje na Reki vsaj nekaj malega doprinesti k vspehu Vaše borbe! Ko je ponehalo vzklicanje Slovencev in so polegli gromoviti klici Slovencev: »Živila Hrvatska«, je nazdravljala Slovencev v imenu odbora društva »Ljudevita Gaja« dr. Bonetič. Nad eno uro smo bili v tej prijazni, odlični družbi reških prvakov - rodoljubov, v kateri smo pozdravili tudi predsednika slovenskega društva na Reki g. veletržca Dušana Vilharja, veletržca g. pl. Kozuliča, inženirja g. J. Brozoviča. V počast hrvatskim damam je kvartet »Ljubljane« krasno zapel: »Moja rožica« in »Oj ti moj dom«! V imenu vseh izletnikov iz njihovega globoko zahvalnega srca govorimo, ako slavneju odboru »Hrvatske narodne čitalnice« in narodnim damam, za toliko nepričakovano, neprekosljivo gostoljubnost kličemo: hvala, srčna hvala, najsrčnejša hvala!

Ob 4. uri je bil odhod na Sušak. V urejenih vrstah so gostje, na čelu pevc z odborom korakali preko mostu, ki loči Reko od Sušaka. Na obeh straneh mostu vse polno ljudstva, na trgu pred mostom nepregledna množica: Vse vihti klobuke, rute, vse vzklika: Živila Slovenci! Slovenci odgovarjajo: Živila Hrvatska; hrvatska godba svira slovensko himno: »Naprej zastava slave«, hrvatske gospodične v belih oblačilih s hrvatskimi trobojnicami preko prs pozdravljajo Slovence, iz vsakega okna na Sušaku, celo z grada Frankopanskega in iz trsatske cerkve se vije zastava pri zastavi. Tako more sprejeti le brat ljubega brata. Slovenci se ustavijo, prednje stopi načelnik hrvatske susaške občine g. Sabljich z občinskim odborom, zastopnik kotarske oblasti, kraljevi zemaljski tajnik baron Zmajčič z uradništvom, župnik trsatski dr. Rački. Z zanosom je pozdravljala izletnike gospod župan Sabljich: Zahvaljujem se na plemeniti nakani, da tudi Slovenci prineso temeljni kamen oni zgradbi na Reki, v kateri hočejo naši otroci dobiti pouka v materinščini. Nema zato izraza zahvalnosti, s katerim bi dal duška zahvalnosti vsega prebivalstva občine Trsat. Na to je v imenu pripravljalnega odbora govoril njegova duša g. predsednik Milan Blažević, ki je dal izraza čustvom plemenite duše svoje v besedah: »U tom radu pako da nam borba hude uspešnja i uspjeh sigurniji, pružimo si desnice, pa uznaostojmo oko našeg kulturnog i narodnog napredka uzajamno postostročenim silama, imajući uvijek na umu rieči našeg Preradovića: »Tudjt radost naša škoda — Da imala bude kraj — Kad smo jednog oca sinci — I jednu nam majku daj.« — Nepopisno je bilo navdušenje, ki je sledilo tem ognjevitim besedam. Na tolikem počaščenju se je v imenu izletnikov zahvalil dež. odbornik prof. Evgen Jarc: Temni oblaki so pluli nad belo Ljubljano, ko smo se pripravljali na pot na topli jug. Kakor pa da bi nebo vedelo, da želimo videti lepoto hrvatske zemlje v vsem sijaju, nas med Vami pozdravlja toplo Vaše solnce, toplo Vaše srce. Očarani, presečeni smo nad takimi sprejemi. Malega naroda smo sinovi, vse bogastvo naše, najlepši zaklad naš je naša pesem, pesem, ki jo poje pastir na planini, pesem ki jo poje žanjica na polju, pesem ljubezni do domovine, do grude z znajem napojene. S to pesmijo Vam podajamo svojo zahvalnost! Sedaj, ko hoče praznovati germanstvo svoje zmagoslavje od Belia do Adrije, je tudi šolsko vprašanje važno za Slovanstvo, zato smo prišli, da Vam pomagamo v boju za materinsko Vaše pravo! Pozdravlja vsa društva in načelnike svobodne občine trsatske - susaške! Predno so stopili Slovenci dalje po hrvatski zemlji susaški, zadonel je iz grl Slovencev slavospev Hrvatski: »Liepa naša domovina«. Z godbo na čelu smo odkorakali, pozdravljani iz oken in od občinstva na cesti na Trsat. Tu nas je pričakoval v imenu »Hrvatske čitalnice« na Trsatu, predsednik, veletržec g. Linič in tajnik g. Matkovič, v imenu pevskega društva »Primorsko Hrvata«, pa predsednik A. Knez z odborniki ter č. g. župnik dr. Rački. Tudi »Hrvatska čitalnica« na Trsatu je izletnike gostoljubno pogostila, nakar so izletniki šli v cerkev pred oltar Marijin, kjer so prepevali prelepe slovenske Marijine pesmi. Nekaj posebnega je bil ogled staroslavnega, zgodovinskega Frankopanskega gradu. Tu je iz pevskih grl zadonela »Frankopanka«, župnik dr. Rački pa je navdušeno pozdravljala Slovence. Odgovarjal je podpredsednik »Ljubljane«, g. Šturm, povdarjajoč, da so Slovenci stopili na grudo hrvaških junakov, da poiščejo duha in poživljenja za borbo proti kratilem narodnih pravic. Kot prisega so se glasile narodne himne, ki jih je pel zbor »Ljubljane« na tej sveti zemlji.

Ob 8. uri 30 minut je bil v hotelu »Sušak« koncert na korist hrvatske šole na Reki. Koncert je, kakor povdarja »Riečki Novi List« sijajno uspel, tako v moralnem, kot v materijelnem oziru. Dvorana je bila razprodana, vzklicanje zboru, posebno pri narodnih pesmi nepopisno, posebno pri solu g. Božiča: »Je pa davi slanica padla«. G. Božič je dobil lep šopek. Posebne ovacije je pa občinstvo prirejalo gđ. Peršovi in zborovodju g. Svetku, kateremu je bil poklonjen lep venec s svilenimi trobojnimi trakovi in spominskim napisom. Zborovodja g. Svetek se je v kratkih besedah zahvalil za velikanske ovacije: »Hvala Vam bratje, hvala za me in v imenu zboru. Verujte mi, da tolmačim samo iskrena čutila pevk in pevcev, da dam duška prisrčnosti danes med Vami gorko občutnega pobratimstva in sorodstva če rečem, Bog Vas živi imenom slovenske pesmi, naše in Vaše melodije naj se i nadalje spajajo v znak, da ste nam Vi bratje in sestre a mi Vam! Slava!« Vedno in vedno je moral zbor na oder in končno je vzneseno zapel »Slovenec i Hrvat«. Pri koncertu je vzorno igrala trsatska godba. Vse občinstvo je po koncertu šlo v hotel »Continental« odkoder je bil ob 10. uri 30 minut zvečer odhod v luko Baroš. Na tisoče in tisoče občinstva je na poti prepevalo »Liepa naša domovina«, »Hej Slovani«, »Naprej zastava Slave«! Velikanski spreved je bil čarobno razsvetljen od bakelj, katere so nosili ognjegasci. Ko so se gostje vkrcali, prišli so se na parnik poslan župan Sabljich, g. predsednik Milan Blažević in inženir Brozovič, množica pa je klicala Slovencev, vih-tela klobuke, moški zbor »Ljubljane« je gromko prepeval: »Buči, buči morje adrijansko...« Slovence so metale v hrvatsko množico cvetke, ostali izletniki so klicali: »Živila Hrvatska!«, množica je odgovarjala s klici: »Na svidenje!«, »Živila Ljubljana«, »Živjo Svetek!«, »Živeli Slovenci!«, dokler ji ni parobrod izginil izpred oči. V jasni, prekrasni noči smo pluli proti Benetkam. To je bila prekrasna vožnja, posebno če upoštevamo, da velika večina še ni videla nikdar morja. V najboljšem razpoloženju smo pripluli v nedeljo zjutraj v Benetke, kjer so goste razdelili v hotel »Manin«, pevce v hotel »Turin« in »Venezia«, pevke pa v hotel »Viktoria«, nato so izletniki prisostvovali v cerkvi sv. Marka sv. mašam. V Benetkah je bilo ta dan okolu 30.000 tujcev, ob takem navalu je bilo samo v par slučajih nekaj sitnosti radi stanovanj, kar se je pa hitro izravnilo ter se je program in ogledovanje beneških znamenitosti vršilo na občno zadovoljnost. Ali naj opisujemo tu Benetke, vtiske, ki jih napravljajo vnovič in vnovič to večnolepo mesto? Ne! Prehitro sta minila dva dneva, v katerih so beneške vode čule slovenske popevanke. Benečani so nas hitro spoznali in če si hodil po Benetkah — v Reki nismo smeli! — z našim mestnim belo - zelenim trakom in s trobojnim znamenjem »Ljubljane«, tedaj si opetovano čul laške klice: »To so gostje iz Ljubljane.« Nekaj izletnikov je poletelo tudi v Padovo na grob sv. Antona. Našo pot je beležilo tudi laško časopisje. In ko smo se vračali iz Benetk in pluli nazaj proti Trstu, tedaj se je marsikdo izmed 230 izletnikov otopno oziral nazaj proti Benetkam, zbirajoč neizbrisne vtiske na ta izlet. Med vožnjo v Trst smo imeli na morju pristno »kranjsko veselico«. Vse je bilo veselo, vse radostno. V imenu gostov, ki so se pridružili izletu »Ljubljane« se je zahvaljeval pripravljalnemu potovalnemu odboru v prvi vrsti njegovemu požrtvovalnemu predsedniku g. Lončariću, č. g. katehet Oswald, povdarjajoč, da je bil že na mnogih izletih, prirejenih od Nemcev in Italijanov, a še noben izlet ni bil tako poceni in tako v redu. Navdušeno pritrjevanje vseh gostov je pričalo, da je »Ljubljana« dosegla res častno priznanje in da je srečno rešila veliko nalogo. Izlet je spremljalo ves čas najlepše vreme. V popolnem redu se je včeraj zvečer vršilo tudi ogledovanje Trsta in v vzornem redu so se izletniki danes zjutraj vrnili v Ljubljano — k novemu delu, k novim vspehom!

VLADARJEVO POTOVANJE V BOSNO.

Vsi hrvaški listi z zadoščenjem beležijo vladarjev sklep, da se osebno poda med svoje najmlajše podanike v Bosno. Na bosensko ljudstvo pa je ta sklep napravil najgloblji vtis, in kakor vse kaže, bo cesarjeva pot po Bosni pravi triumf. Seveda posebno Hrvate v banovini boli, da se v vladarjevo spremstvo za ta pohod ni povabilo tudi hrvaškega bana kot enakovrednega dostojanstvenika ogrskemu ministru, kar bi gotovo napravilo najboljši vtis med bosenskimi Hrvati. A razmere v banovini so take, da se tej ponovni zaposta-

vitvi Hrvatske ne smemo preveč čuditi in gospodje na Hrvatskem morajo tudi ob tem trkati na prsa in reči: Mea culpa! Zlasti z ozirom na to priliko, zlasti z ozirom na Bosno moramo Hrvatoma očitati, da jih je velik čas našel majhne. Ko bi bili Hrvatje danes na znotraj močni, bi mogli na drugačen način manifestirati za trializem, nego se to godi sedaj po posameznih listih in politikih. No, pa boljše nekaj, nego nič — tudi akademične razprave imajo svojo vrednost, če druge ne, vsaj to, da se idejo popularizira. V naslednjem prinašamo tozadevna izvajanja državnega poslanca prof. V. J. Perića v »Hrv. korespondenciji«:

Ne samo v Bosni in Hercegovini, marveč povsod na jugu, kamor sega vlast habsburške monarhije, bo vzbudil vladarjev obisk pravo navdušenje. Ako merodajni činitelji, ki bodo spremljali kralja in ki sedaj igrajo prvo vlogo na pozornici državnega življenja, ne bodo kratkovidni, bi ta veseli in zgodovinski dogodek mogel imeti nedoglednih posledic.

Ljudstvo v priklopljenih pokrajinah bo srečno, ko bo iz lica v lice moglo videti zvišeno osebo svojega viteškega vladarja, to mu bo zastava in poročstvo, da mu vstaja zora boljše bodočnosti; saj ni mogoče misliti, da bi se visoki vladarjevi spremljevalci ne uverili, kako nujno potrebno je po najkrajšem potu z železnico zvezati Bosno in Hercegovino z morjem, kako je tudi z ozirom na držav. koristi nujno potrebno, da te pokrajine ne bodo dolgo visele med nebom in zemljo, marveč da se v smislu zgodovinske resnice, narodnega načela ter gospodarskih in kulturnih potreb združijo s svojo pokrajino-materjo Hrvatsko. S tem bi se za vedno zaprla vrata zunanjim pohleptom, prenehalo bi trenje v notranjosti, s tem bi si monarhija ustvarila najmočnejšo oporo v Hrvatski za vse slučaje mednarodnih zapletljajev na Balkanu

Zedinjena Hrvatska ne more biti nikomur nepovoljna, razven mažarskim šovenom, kajti Hrvat kljub vsem težavam in trpljenju, ki ga je po krivici zadevalo, ni nikdar kazal kakih sredobežnih teženj. On je globoko prepričan, da mu je narodna individualnost, naroden razvitek in napredek zajamčen edinole v opori močnega državnega organizma habsburške dinastije. Najradikalnejša stranka med vsemi Hrvati je zares »pravaška stranka«, a vendar ima od leta 1894. kot prvo točko v svojem programu, da hoče zedinjenje vseh hrvaških pokrajin v eno celoto v okviru habsburške dinastije.

Da se neki nemški prenapetosti tako zgražajo pred trializmom, je vzrok, ta, da jim vest z ozirom na avstrijsko misel ni čista... Kakšna škoda jim in če preti od zedinjenja hrvaškega naroda?

Iz Ribnice.

Preteklo soboto je poročal ribniški novičar, kakšna so pota po našem trgu, kako je to vratolomno za ljudi in kolkol trpi uboga žival, ter kritikoval o delu nekaterih društev in uprav. — Pri vsem tem je pa pozabil poročati tudi to, kaj je že vse storilo ribniško olepševalno društvo v prid nekaterim posameznim osebam, namreč to, da je nastavilo po trgu in zunaj trga več železnih klopi, da se truden človek tu lahko odpočije v večernem hladu in da jih ponoči fantje prenašajo tja in sem, posebno ondot kjer vedo, da bodo nekaterim posebno dobro služile v pozni nočni uri; nadalje je pustilo napraviti po trgu štiri kamenite prehode in sicer prvega nasproti sodišču, drugega nasproti davkariji, tretjega proti Pakičevi in četrtega pa proti Miklovi gostilni. Ni treba tu naštevati komu v prid in korist se je tudi to napravilo, saj je vsak Ribničan sam dovolj kunšten, da bode vedel radi koga se je vse to napravilo?

Ali tudi še z vsem tem ni ugodeno ribniški gospodi in tudi ona želi to, kot priprosto ljudstvo, namreč, da se prej ko slej izvede nepotrebna kanalizacija po trgu. — Pri vsem tem upoštevajmo letošnjo slabo zimo, ko je bilo toliko snega in kaj vse se lahko primeri, ako naglo pritisne sedaj južno vreme. To bi se plavalo po trgu, pa kaj že to za priprosto ljudstvo, ko je ponoči doma in ne hodi po gostilnah, — hujše bi bilo to za trško gospodo. — Vzemimo pri tem samo en slučaj: »Neki gospod, ki je na začasnem dopustu vsled boleznj mu pride nevemo, ali vsled boleznj ali vsled preveč zavžite alkoholne pijače (splošno se govori po trgu od pol litra brinjevca), pozno v noč slabo in da ni pri tem hitre pomoči zdravnikove in da se to zgodi na trgu v takem vremenu si lahko vsak posameznik misli, kaj bi se zgodilo?« Skrbite torej v to poklicani faktorji, da se že vendar izvede to-

liko zaželjena kanalizacija po trgu, ker vedno trdite, da se v občinskem odboru obravnavajo le važne gospodarske stvari.

[K sklepu naj pa le še omenjamo nekatere važne stvari, ki so se zadnji čas zgodile v ribniškem trgu in sicer:

1. Pri slavnostnem odhodnem večeru svetnika Višnikarja, ki se je vršil pri gostilničarju A. Podboju, je prisostvoval tudi župan I. Berdon iz daljnih Ricmanj. — Ne vemo, kaj je tega gospoda privedlo na slavnostno odhodnico Višnikarjevo v Ribnico? Prosimo pojasnila!

2. V nedeljo, dne 13. p. m. mudil se je vpokojeni gospod svetnik Višnikar v Ribnici. — Videli smo ga iti z gospodom županom v občinsko pisarno. Popoldan je bil pa baje občni zbor posojilnice. — Sedaj nastane vprašanje, ali je prišel gospod svetnik v Ribnico na občni zbor posojilnice, ali pa radi tega, da se določi sporazumno z njim, kdo izmed namestnikov prvega razreda: gg. Grčar, Juvanc in Spende naj bosta odbornika v prvem razredu? Prvi in slednji baje ne plačata nikakih doklad?

3. Pred kratkim prinese neka služkinja svoji gospej vžigalice v korist »Obmejnim Slovencev« iz neke trgovine (ime na razpolago). Gospa, ki ni klerikalnega mišljenja, ji takoj ukaže, da naj jih odnese nazaj, kar se je tudi zgodilo. Bodimo tudi mi tako odločni in storimo isto tako s Ciril - Metodovimi vžigalicami, ako nam jih bode kak liberalen trgovec usiljeval.

4. Pri Ribnici nekje, čegar ime za molčimo za danes, se vrše razne nerodnosti. Ako ne bo tega konec, pridemo prihodnjic z imenom dotičnika in vsemi lepimi stvarmi na dan, če mu bode potem ljubo ali ne? Lok preveč napet, — počti!

Kaj več pa poročamo zopet prihodnjic iz naše ribniške doline, ako nam ne bode gospod urednik zapri predala vsled prevečkratnega nadlegovanja.

Dnevne novice.

+ »Slovenska Straža« ima danes zvečer ob 8. uri odborovo sejo.

+ Najlepši mladeniški dan je bil včeraj, binkoštni ponedeljek na Križni Gori pri Cerknici. Zbralo se je na tej sloveči božji poti dopoldne najmanj dvajset sto ljudi iz vseh krajev, Orli cerkniško-starotrškega okrožja pa v uniformah; bilo jih je 100, drugih mladeničev in deklet pa nepregledna množica. Pri Sv. Ani je pozdravil Orle župnik Peter Hauptmann, odgovoril mu je cerkniški načelnik Udovič. Orli so se zbrali iz Cerknice, Račeka, Starega trga, Grahovega in iz daljnega Loškega Potoka. Shoda sta bila dva, dopoldne po sv. maši in popoldne pred litanijami. Govorili so F. Terseglav iz Ljubljane, P. Bonaventura Savec, kapucinec iz Sv. Križa na Goriškem, Jernej Podbevšek iz Cerknice, župnik Hauptmann iz Staregatrga in še drugi mladeniči Orli. Navdušenje je bilo med ljudstvom nepopisno; pokazalo se je, da je naša mladeniška misel tako prevzela vse sloje našega ljudstva, da je neizkorenljiva in da se bo v njenem znamenju vršil nadaljni npravi in verski prepored naših prihodnjih generacij. Križna Gora pa bo spadala med najlepše spomine naše orlovske organizacije

+ Predavanje. Na Uncu je priredilo ondotno izobraževalno društvo na binkoštno nedeljo predavanje. Govoril je poslanec Gostinčar o državljanskih pravicah. Razgovor je bil tudi o raznih gospodarskih zadevah. Navzočih je bilo lepo število poslušalcev.

+ Za častnega člana je imenoval občinski odbor v D. M. v Polju komerčnega svetnika g. Franciška Povše soglasno.

+ O vprašanju italijanske fakultete piše »Vaterland«, da je v zadnjem času tudi v diplomatskih krogih prodrlo prepričanje, da Trst iz patriotičnih, narodnih in naučnih ozirov nikakor ne more priti v poštev kot sedež fakultete. Zavzemajo se, da se ista ustanovi na Dunaju, kar bo tudi obveljalo.

+ V varstvo mladine se delajo na Nemškem resni koraki. Obvarovati skušajo mladino pohujšanja, ki se širi z umazano literaturo, z grdimi podobami po prodajalnicah, s predstavami v kinematografih in s slabimi izgledi v gostilnah ob uživanju alkohola. Sklenile se bodo strožje državne postave, da se zavaruje mladina okuženja in mestni zastopi so zapretili z globo in zaporom nespametnim starišem, ki bi jemali seboj otroke v zloglasne gostilne. Ker za Nemčijo pri nas smemo capljati, bi se utegnili tudi v Avstriji za otroke v tem oziru kaj storiti. Poslanci, ganite se!

— Silvij Sardenko: »Marijino kraljestvo na Jutrovem«, (Ta knjižica je

zbudila mnogo pozornosti ne samo med slovenskim občinstvom, ampak tudi med Čehi in Hrvati. Prevaža se že na češki jezik, češki prevod bode izšel v Kroměřižu na Moravskem. Krasno opremljena slovenska izdaja je primerena za darilo ob različnih prilikah. Na ogled se knjiga ne bode pošiljala.

— **Himna »Naprej zastava Slavele«** je praznovala včeraj svojo 50letnico.

— **Sedanja angleška kraljica Viktorija Mary** je v daljnem sorodstvu s hrvaško rodbino baronov Lepel. Praded angleške kraljice je namreč isti kakor baronov Lepel: Vojvoda Ludovik Franc Aleksander würtemberški.

— **Frankopanski grad** v Kraljevicu je kupila hrvaška vlada za 195.000 K od gg. Zanella in Hernig. Najbrže se bode grad adaptiral za zavetišče za invalidne duhovnike.

— **Janko Barlé**, arhivar knezoškofijske knjižnice v Zagrebu je imenovan za častnega prisednika knezoškofijske duhovske stolice.

— **Iz Kranja.** Tvrška Bacher iz Beljaka, ki dela v Kranju vodovod, ne pozna tretje božje zapovedi in državnega zakona o posvečevanju nedelj. Kopači daje zemljo v nedeljah in največjih praznikih, češ, da se mudi. Ljudje se jeze, in po pravici. Tako ta nemška tvrška odnaša iz dežele naš denar, prinaša pa pohujšanje med naše ljudstvo.

— **Železniška nesreča.** Na binkoštno nedeljo popoldne se je z vozom vračal s Zaplaza sedlar Eržen s svojo družino v št. Vid pri Zatičini. Pri prelazu ceste čez železniški tir v Radohovasi je menda hotel Eržen z vozom prehiteti sedmi vlak dolenske železnice, pa je nesrečno naključje naneslo, da je z vozom prišel na železniški tir v hipu, ko je bil vlak pri prelazu. Železniški stroj je prevrnil in razbil voz Erženov. Gospodar se je močno poškodoval, zlomil si je pri padcu nekaj reber in kost v ramenu. Žena in dvoje otrok ter vpreženi konj so dobili manjše poškodbe.

— **700 Tržačanov** se je podalo te Binkošti na izlet v Milan. Pri tej priliki se je nekoliko poiridentovalo; Tržačan Brocchi, je v nagovoru na milanskega župana dejal, da je Tržačanom nemo goče povedati, kaj čutijo, ko so na laških tleh. Med najbolj glasnimi je bil senator Mainoni d'Intignano, general v pokoju in bivši minister za vojsko. Dobro, da ni zdaj več za ministra.

— **Grd zločin.** 13. marca letos je težak Martin Braico v Trstu ubil 20 let starega bebca Friderika Abrama. Stvar je bila taka, da se je upravičeno sumil umor vsled pohote. Zdjaj pa se je zaprti Braico, ki je umor priznal, izpovedal, da ga je k umoru gnala mati ubitega bebca, da bi se reveža iznebila, ker se je hotela omožiti z nekim Makovičem. Sodnija je dala oba zapreti, da se dožene, je li izpoved morilčeva resnična.

— **Zopet ukraden ciankali.** V Osjeku je nekdo iz fizikalnega kabineta g. prof. Krnica, ukradel 50 gramov ciankalija.

— **Smrtna kosa.** Umrl je na Reki g. Miroslav Bolè, star 22 let, sin reškega trgovca g. Josipa Bolèta. — Umrla je križanskemu gospodu prijorju Polaku, v domačem kraju njegova mati v visoki starosti 88 let. — Umrl je v Trstu lekarnar Anton Praxmarer.

— **Čuden slučaj! Skočila iz tretjegega, rešena v drugem nadstropju.** Adela Mori, v Trstu, stara 23 let, stanujoča v ulici Scussa št. 7, tretje nadstropje, se je sinoči po 11. uri iz neznanih razlogov sprla in skregala s svojim zaročnikom, ki jo je prišel posetit. V obupu je Adela tekla v drugo sobo, odprla okno na dvorišče in se vrgla skozi okno. Ko je visela že čez okno, je priletel njen zaročnik in jo prijel za krilo, ali ni je mogel obdržati in potegniti nazaj. In glej slučaj! Na vpitje matere in drugih oseb v hiši, so se zbrali pri oknih drugi stanovalci in prav na oknu drugega nadstropja, kjer se je Adela vrgla dol, so bile tri osebe, ki so jo vjele in potegnile skozi okno ter jej tako rešile življenje. Bržkone ne bo Adela Mori več poskušala skočiti skozi okno!

— **Neurje na češkem.** V Plznu in okolici je 15. t. m. razsajala strašna nevihta s točo in viharjem. Utrgal se je tudi oblak ter je voda vse preplavila. Poljski pridelki so uničeni, škoda velika.

Ljubljanske novice.

lj **Birma.** O binkoštnih praznikih je bilo v stolnici birmanih 1262 birmancev, in sicer 589 dečkov in 673 deklic.

lj **Umrla** je v deželni bolnišnici v Ljubljani splošno znana in priljubljena gostilničarica »Pri zlatem sodčku« na Zabjaku, gospa Marija Milavčeva. Bodi ji domača zemljica lahka.

lj **Dimnikar Dopier se je zastrupil.** Zastrupil se je v soboto ponoči v svostanovanju v Cerkvni ulici št. 21 dimnikarski mojster Viljem Do-

prer. Izpil je četrt litra karbolne kisline. Bil je z rešilnim vozom prepeljan v deželno bolnišnico, kjer je kmalu umrl. Vzrok je neznan.

lj **Dnevni red občinske seje** v sredo, 18. t. m.: I. Naznanila predsedstva. II. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Personalnega in pravnega odseka poročilo o dopisu županovem glede osnovitve mestne posredovalnice za razpečevanje mesa, mleka in drugih živinskih produktov. IV. Finančnega odseka poročila: 1. o računskem zaključku in bilanci mestne hranilnice ljubljanske za upravno leto 1909; 2. o računskem zaključku in bilanci kreditnega društva mestne hranilnice ljubljanske za prvo upravno dobo od 6. septembra do konca leta 1909; 3. o prošnji Josipa Puha za odkup nekaj sveta parc. št. 81 kat. občine Krakovsko predmestje pred njegovo hišo št. 20 v Gradaški ulici. V. Stavbnega in finančnega odseka poročila: 1. o oddaji vseh stavbnih del za razširjevalno stavbo v mestni pehotni vojašnici; 2. o oddaji vseh stavbnih del za prizidek k avgmentacijskemu skladišču v mestni topničarski vojašnici. VI. Stavbnega odseka poročila: 1. o dopisu županovem glede sklepa občinskega sveta v seji 3. maja t. l. radi oddaje mizarških del pri zgradbi poslopja c. kr. državne obrtne šole; 2. o dopisu županovem glede oddaje stavbnokluparskih del pri zgradbi poslopja c. kr. državne obrtne šole; 3. o dopisu županovem glede oddaje kanalizacionih del v Gajevi, Gledališki, Beethovnovi in Simon Gregorčičevi ulici; 4. o dopisu županovem glede naprave nove čolnarne v mestnem ribnjaku Podturnom; 5. o prošnji bratov Tönnies za razdelitev parcele št. 85 kat. občine Gradišče na stavbišča; 6. o prošnji Fr. Goloba za razdelitev parcel št. 84, 86 in 92 kat. obč. Gradišče na stavbišče. VII. Policijskega odseka poročilo o dopisu županovem o računih za zdravila ordinovana mestnim ubogim tekom leta 1909. VIII. Šolskega odseka poročilo o dopisu c. kr. deželnega šolskega sveta glede vzdrževanja namestnega učitelja na II. c. kr. državni gimnaziji v Ljubljani za čas dopusta ravnatelja mestnega deklisklega liceja Ivana Macherja. IX. Regulačnega odseka poročilo o prizivu Evgenije Fröhlichove proti sklepu občinskega sveta z dne 18. januarja 1910 o premembi regulačnega načrta glede Kolizejske ulice. — B. Tajne seje: I. Predsedstvena naznanila. II. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Obrtnege odseka poročila o prošnjah za razne koncesije.

lj **Tatvina.** Nekemu železničarju je bilo ukradenih včeraj v Postojni 140 K.

lj **Prijet tat.** V soboto zvečer je prišel v prodajalno urarja Friderika Somnita na sv. Petra cesti št. 14 neznan moški. Ko ga Somnitz vpraša, kaj da želi, mu je ta rekel, naj mu takoj napravi v uro novo pero. Ker je bilo pa že pozno, mu urar tega ni mogel storiti in mu rekel, naj pusti uro pri njemu. Tega pa tujec ni hotel ter zapustil prodajalno. Tudi Somnitz je šel iz svoje prodajalne v sosedno si kupit sira. Ko se je pa vračal, je videl neznanca priti zopet iz njegove prodajalne, ki je stekel po sv. Petra cesti proti Prečni ulici. Ko je tuje cvidel, da ga Somnitz zasleduje, je vrgel proč dežnik. Med tem pa je prišel nasproti posestnik Ignacij Voje in bežečega tatu prijel, nakar je ta vrgel od sebe štiri škatulje, v katerih je bila po ena žepna ura z verižico, sam se pa iztrgal in bežal nazaj na sv. Petra nasip, kjer ga je zopet prijel delavec Ivan Tavčar, a tudi temu je ušel. Urar Somnitz je dobil svoje ure, ki so vredne 120 K, nazaj, ubeglega tatu pa je drugi dan aretovalo orožništvo v Vodmatu v osebi čevljarskega pomočnika Ivana Bončarja, rojenega v Bizoviku, okraj Ljubljana. Bončar je bil že večkrat zaradi tatvine predkaznovan in je že imel za mesto prepovedan povratek.

Telefonska in brzojavna poročila.

PROGRAM CESARJEVEGA POTOVANJA V BOSNO.

Budimpešta, 17. maja. Skupni finančni minister Burian je sestavil definitivni program za cesarjevo potovanje v Bosno. Cesar se odpelje iz Budimpešte v nedeljo, 29. maja. V Brod pride z velikim spremstvom 30. maja ob peti uri zjutraj. Potem se pelje skozi Doboj, Zenico, Visoko v Sarajevo, kamor dospe ob 3. uri 4 minute popoldne. 31. maja ob 9. uri zjutraj se začno avdijence v konaku. 1. junija v sredo, se vrši parada, 2. junija ogledovanje trdnjav, popoldne se cesar pelje v Ilidže k virom Bosne, kjer se mu bo pokazala kmečka poroka s plesom »Kolo«. 3. maja se odpelje cesar v Mostar, kamor dospe ob 12. uri. Nazaj se odpelje cesar isti dan ob 6. uri 30 minut zvečer.

SKUPNA MINISTRSKA KONFERENCA.

Budimpešta, 17. maja. Vrši se skupna ministrska konferenca, da se sestavi proračun za tekoče leto 1910. Proračun za leto 1911 se sestavi pozneje.

VSESLOVANSKI SHOD.

Soija, 17. maja. V zadnji seji pripravljalnega odbora za vseslovanski kongres je poročal predsednik Bobčev o svojih razgovorih z dr. Kramašem in Poljakom Dmovskim, kakor tudi s srbskimi delegati v Belgradu. Shod se otvori nepreklicno dne 6. julija in bo trajal štiri dni. Razun skupine Dmovskega se vse udeleže kongresa. Odbor v kratkem razpošlje vabila.

POSVETOVANJE ČEŠKIH SOC. - DEM. ZAUPNIKOV.

Praga, 17. maja. Minolo nedeljo se je v Pragi vršilo posvetovanje čeških soc. demokratiških zaupnikov; med drugim je bilo na dnevnem redu češko jezikovno vprašanje in so zaupniki odobrili postopanje svojih poslancev v tej zadevi. Izrekli so tudi zahtevo, da se za deželni zbor uvede splošna volivna pravica.

ZRAKOPILOVSTVO.

Dunaj, 17. maja. Danes zjutraj se je vzdignil zrakoplovec Illner iz Dunajskega Novogamesta ter plul proti Dunaju. Rabil je dve uri. Spustil se je na zemljo brez nezgode.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg. Budimpešta 17. maja.

Pšenica za maj 1910	11.94
Pšenica za okt. 1910	5.23
Rž za okt. 1910	7.86
Oves za maj	6.48
Koruza za maj 1910	5.58
Koruza za julij 1910	5.67

Efektiv: mlačneje.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306.2m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

D.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Povprečna v. z. temperatura v minut
15	9. zveč.	732.1	13.0	sl. jzah.	jasno	
16	7. zjutr.	732.4	9.1	sl. svzh.	oblačno	0.0
16	2. pop.	731.4	21.7	sr. jzah.	del. obl.	
16	9. zveč.	732.1	13.2	sl. jzah.		
17	7. zjutr.	732.3	11.1	sl. svzh.	jasno	0.0
17	2. pop.	732.6	21.2	p. m. jzah.	pol obl.	

Srednja predvčerašnja temp. 13.3°, norm. 14.0.
Srednja včerašnja temp. 14.7°, norm. 14.2°.

Gozd se prodaja na Spodnje Štajerskem.

Sestoji večinoma iz bukev za posekanje. Blizu železnice. Lahko spravljatje. — Vprašanje pod »A. B. 2123« na Haasenstein & Vogler 1400 Dunaj I. 3-1

Prav izdaten postranski zaslužek

nudi inteligentnim osebam, popolnoma nov sistem zavarovanja. Dopisi pod »Lahka služba« na tukajšnje glavno pošto proti vročini 1439 čilnemu listu. 1

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50-80 vinarjev liter, ker se dobi pri Josipu Maljavac, pošta in postaja Roč v Istri, belo in črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 24 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100-1

Vabilo

rednemu letnemu občnemu zboru gremija trgovcev v Ljubljani ki se bo vršil dne 29. maja t. l., ob 9. dopoldne, v slučaju nesklepčnosti pa eno uro pozneje v mali dvorani Mestnega doma.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav načelnikov.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo o delovanju gremija v letu 1909.
4. Računski zaključek za leto 1909.
5. Proračun za leto 1910.
6. Volitev načelnikovega namestnika in enega odbornika.
7. Volitev dveh članov in enega namestnika v razsodiški odbor.
8. Volitev načelnika, namestnika in 5 odbornikov v šolski odbor.
9. Raznoterosti.

P. n. člani se opozarjajo na § 24, odst. 4., točka 1 gremijskih pravil s pripomnjo, da bo načelstvo gremija kaznovalo vsakega člana, ki bo izostal od občnega in se ne bi zadostno opravičil, z globo petih kron.

1435 Načelnik.

50% prihranite stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi; **kri, moč, zdravje** dosežete in ohranite, ako pijete **SLADIN** Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak 3601 knjižico brezplačno v lekarni Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Ugodna prilika! — Obrtniki pozor!

Staroznana, obcestna **gostilna** na prometnem prijaznem solnčnem kraju v trgu na Gorenjskem, zraven pripadajoče veliko **gospodarsko poslopje** s staro kovačnico in hlevom se **odda v najem** eventualno nekaj proda vsled družnega opravila. Lega obeh poslopij je lepa; ležita tik velike ceste, zelo pripravno za večje podjetje, tudi več obrtov kot kovača, kleparja, krojača, mizarja, mesarja, voznika, kolarja, sedlarja in enake samostojne obrtnike. Naslov pove iz prijaznosti 1366 uprava »Slovenca«. 4-1

512 **Sukneno in moderno blago za moške obleke** v največji izbiri priporoča po ugodni ceni **R. Miklauc** Ljubljana, Stritarjeva (Spitalska) ulica 5. **Obstoj tvrde čez 40 let!**

Ura z verižico za samo kron 2'—.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošilja šlezjska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno, 36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo verižico za samo K 2'—, ter 3letnim pis-menim jamstvom. Pri nakupu 5 kosov cena K 5'50, 5 kosov K 9'—, Pošilja proti povzetju

prus.-šlezjska izvozna tvrdka A. GELB, Krakov 340. 2561 Za neugajajoče denar nazaj. 1-1

Zalostnim srcem javljamo pretužno vest, da je naša iskrenoljubljena, predobra mati oziroma stara mati, sestra, teta in svakinja, gospa **Marija Milavec roj. Hafner** gostilničarka danes ob 3. uri zjutraj po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 60. letu svoje dobe mirno zaspala v Gospodu. Pogreb predrage rajnike bode v sredo dne 18. maja ob 5. uri popoldne iz deželne bolnice v rodbinsko grobnico na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi sv. Jakoba. Drago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin. **V Ljubljani, dne 16. maja 1910, 1440 1-1**

Zalujoči ostali.

Vzorci na razpolago!

NOVOSTI MANUFAKTURNEGA BLAGA 1910!

Vzorke pošiljava franko!

LENASI & GERKMAN

Ljubljana, Stritarjeva ulica 4.

Sukno, kamgarn, damsko blago, delen, batist, zefir, kreton, platno, šifon, gradl, garniture, preproge, zavese, odeje, pletl, šerpe, rute v veliki izbiri.
SOLIDNE CENE.

1441

Koncerti ≡
slov. filharmonije

se vrše **vsaki dan**
v hotelu »Tivoli«.

Začetek ob nedeljah in praznikih ob 1/2 10. uri dop., ob 3. uri pop. in ob 7. uri zvečer. Ob delavnikih ob 3. uri pop. in ob 7. uri zv. Vstop vedno prost.

KOMPANJONA

iščem, oziroma zalagatelja z 7.000—10.000 K. Dobre obresti od 8—10%. Kje, pove iz prijaznosti upravnistvo »Slovenca« 1298 1

Resna ženitna ponudba.

Zaradi potrebne pomoči pri obrti se želim seznaniti in poročiti s krščanskim mladeničem, ki ima veselje do obrti in je je tudi nekoliko že navejen. Želela bi se tudi vsaj potrebna izobrazba in nekoliko podoben značaj. Stara sem 25 let, krepke postave, dobrega srca in mirnega, krščanskega značaja. Prevzamem v kratkem obrti, zato bi si želela vsaj nekaj denarja. Ponudbe samo do 30. maja pod besedo »zakonska zadovoljnost«, poste restante glavna pošta, Ljubljana. 1429 4-1

St. 8921.

Razpis.

1428 3-1

Za zgradbo vodovoda CERKNICA-RAKEK in okolica

na 364.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave. Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 11. junija t. l. ob 12. opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je za pečatene z napisom: »Ponudba za prevzete gradbe vodovoda Cerknica-Rakek.« Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razventega je dodati kot vadil še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled ob uradnih urah v deželnem stavbnem uradu, kjer se tudi oddajo za znesek 8.— K.

Deželni odbor kranjski.

1139

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve vrste, z jamstvom za nje trpežnost skozi pet let in opeko za zid

iz lasne nove, moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani, dalje staobni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

L. Knez-u v Ljubljani.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in **KREDITNIH PISEM**
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIV. MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Krakov, Litomerice, Moravski Zumborg, Mülling, Novi Jičín, Pízen, Praga, Graben, in Praga, Mala stran, Liberce, Dunajsko Novomesto, Cvitava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obilgacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavníc, srečk l. t. d., l. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Zitnik.

Tisk: »Katoške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Pozor kolesarji!

Močna kolesa od K 100—naprej.
Finejše vrste od K 150—naprej.
znana kot najfinejša z najlažjim tekom.

Glavna zaloga »Puchovih« koles
Fr. Cuden, trgovec v Ljubljani.
1011 Ceniki zastoj in poštne prosti. (1)

Zlato svotinje: Berlin, Paris, Rim itd.

Seydlin
Ljubljana, Spital-Stritar. ul. 1

Prihranite vsak dan

4-80 do 24 kron, ako zavzivate železnato vino s kino lekarja Piccoli-ja v Ljubljani z dnevnim izdatkom 18 vinarjev, mesto kina železnatega vina, ki ne vsebuje več železa, kot navadno vino in kojega bi morali izpiti eden do pet litrov na dan, da bi dovedli organizmu potrebno množino železa, kar bi pa bilo radi alkohola le škodljivo. Polliterska steklenica Piccolijevega železnatega vina 2 kroni. - Naročila proti povzetju. 3281

St. 8378

Razpis službe.

1394 3-1

Na Slovenski trgovski šoli v Ljubljani je popolniti z začetkom šolskega leta 1910/11 mesto

rednega učitelja trgovskih predmetov.

Zahteva se izpit za učitelje na nižjih trgovskih šolah.
Primerno opremljene prošnje je vložiti

do 20. junija t. l.

pri podpisanem deželnem odboru.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, 4. maja 1910.

Ustna voda „Euodin.“
Specialiteta za kadilce.

Glavna zaloga:

Lekarna **Uč. pl. Trnkozcy** v Ljubljani
3427 Cena K 2.— 52-1

Koncesija

gostilniške obrti v Ljubljani
se odda v najem. — Veljavna je za vse
pijače. — 1438 Kje, pove upravništvo.

Knjigoveznica „Katal. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjigoveških del.
Specialiteta: črtanje poslovnih knjig
za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.
Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

St. 8379

Razpis službe.

1395 3-1

Na Slovenski trgovski šoli v Ljubljani je namestiti z začetkom šolskega leta 1910/11 mesto

rednega učitelja slovenščine in nemščine.

Prosilci morajo imeti vsaj izpit za meščanske šole.
Pri sicer enakih pogojih daje prednost obsežnejša usposobljenost.
Primerno opremljene ponudbe je vložiti

do 20. junija t. l.

pri podpisanem deželnem odboru.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, 4. maja 1910.